

24. Nauka leśna techniczna.

(dokończenie.)

C. Użytkowanie lasów.

(7.) Szacowanie lasów.

Nauka ta zatrudnia się matematyczném dochodzeniem, terażniejszým i przyszłým massy danych drzewostanów do rozmaitego celu użytkowania. — Wymaga ona znajomości praktycznéj *Stereometrii* i niektórych zasad *Fizjologii drzew*.

Wyraz «*Szacowanie*» oznacza, że wypadki z niego otrzymane zbliżone tylko do prawdy być mogą, lasy bowiem z natury swéj do ścisłego matematycznego obrachowania, niekwalifikują się.

Szacowanie lasów podzielone być może na trzy rozdziały: I. *Środki do szacowania*, II. *Szacowanie terażniejszým massy drzewnéj*, III. *Szacowanie przyszłým massy drzewnéj*.

I. ŚRODKI DO SZACOWANIA.

A. Narzędzia:

- a. do mierzenia wysokości lub długości drzew.

1. Wysokomiar,
 2. Laska sążniowa.
 - b. do mierzenia grubości drzew.
 1. Taster,
 2. Obwodomiar.
- B. Miary:**
- a. miąższości,
 - b. przestworow.
 1. Wyrachowanie,
 2. Dochodzenie.
- C. Tablice:**
- a. matematyczne,
 - b. empiryczne.
- II. SZACOWANIE TERAŹNIEYSZÉY MASSY DRZEWNÉY.**
- A. Szacowanie drzew pojedynczych.**
- a. Części drzewa:
 1. Strzała,
 2. Korona,
 3. Korzenie.
 - b. Ciała porównawcze:
 1. Walec,
 2. Ostrokąg cały,
 3. Ostrokąg ścięty.
 - c. Sposób postępowania:
 1. przy szacowaniu drzew leżących,
 2. przy szacowaniu drzew stojących.

B. Szacowanie całych drzewostanów.

a. przez przeliczenie.

1. Okoliczności do tego stosowne,

2. Sposób postępowania.

b. przez powierzchnie probiercze.

1. Okoliczności do tego stosowne,

2. Sposób postępowania.

c. podług okomiaru.

1. Okoliczności do tego stosowne,

2. Sposób postępowania.

III. SZACOWANIE PRZYSZŁÉY MASSY DRZEWNÉY.

A. Szacowanie przyrostu masy istniejącéy:

a. Drzew pojedynczych.

1. matematycznie,

2. empirycznie.

b. Całych drzewostanów.

1. matematycznie,

2. empirycznie.

B. Szacowanie przyrostu masy nieistniejącéy.

a. Okoliczności do tego stosowne,

b. Sposób postępowania.

(3.) Pozyskanie ptodów lesnych.

Nauka ta podaje sposoby przygotowania w lesie, do celu sprzedaży, *głównego lasów przedmiotu*, to jest: drzewa, niemniéy wyrabiania wszystkich innych *przedmiotów ubocznych*.

Zasada się na znajomościach *Fizyki, Chemii, Mechaniki, i Technologii*, i naydogodniéy podzieloną być może na dwa rozdziały: I. *O przedmiocie głównym*, II. *O przedmiotach ubocznych*.

I. PRZEDMIOT GŁÓWNY.

A. Przygotowanie.

AA. mechaniczne.

a. Podział drzewa.

1. Drzewo użytkowe,
2. Drzewo opałowe.

b. Spuszczanie i wyrabianie drzewa.

1. Czas do tego właściwy,
2. Sposoby tych operacyi.

c. Ocenienie dobroci drzewa:

1. użytkowego,
2. opałowego.

BB. chemiczne.

- a. Wyrabianie potażu,
- b. Węglenie drzewa.

1. w iarnach,
2. w piecach,
3. w stosach.

B. Transport.

- a. lądowy,
- b. wodny.

II. PRZEDMIOTY UBOCZNE.

A. Zwierzęta.

AA. łowne, (*)

BB. niełowne.

- a. Ryby,
- b. Owady,
- c. Robaki.

B. Rośliny.

AA. drzewne.

a. Kora.

1. Garbnik,
2. Fabrykata,
3. Użytek apteczny.

b. Soki.

1. Napoy,
2. Cukier,
3. Gumma,
4. Smoła,
5. Pak,
6. Oleiek eteryczny.

(*) Dział ten przedstawiony będzie szczególnie w układzie Łowiectwa.

c. Kwiat.

1. Oleiek eteryczny,
2. Użytek apteczny.

d. Liscie.

1. Napoy,
2. Garbnik,
3. Pasza i sciołka dla bydła.

e. Owoce.

1. Pokarm,
2. Napoy,
3. Pasza dla bydła.

BB. niedrzewne.

a. Zioła.

1. Potrawy,
2. Lekarstwo,
3. Pasza dla bydła,
4. Sól alkaliczna.

b. Trzciny.

1. Fabrykata,
2. Opał.

c. Trawy.

1. Pasza dla bydła,
2. Sciołka dla bydła.

d. Mchy.

1. Sciołka,
2. Materace.

e. Porosty.

1. Użytek apteczny,
2. Farby.

f. Biołki.

1. Hupka,
2. Potrawy,
3. Użytek apteczny.

C. Płody kopalne.

AA. palne,

- a. Torf,
- b. Węgle,
- c. Bursztyn.

BB. nie palne,

- a. Kamienie,
- b. Glina,
- c. Wapno,
- d. Margiel.

(9.) *Ocenienie lasów.*

Zatrudnia się dochodzeniem wartości pieniężny płodów leśnych, tudzież samych lasów.

Wymaga dokładnego wyobrażenia o wartości rzeczy z Nauki *Gospodarstwa narodowego*, niemniéy zności *arytmetycznych* szczególniéy o Rachunku procentowym i nareszcie wszystkich poprzedniczych Nauk technicznego Leśnictwa.

Podzielimy tę Naukę na dwa rozdziały, to iest: I. *Cząstkowe* i II. *Całkowite ocenienie lasów*.

I. CZĄSTKOWE OCENIENIE.

A. Gruntu.

- a. Grunt leśny konieczny,
- b. Grunt leśny warunkowy.
 1. Zdatny do Rolnictwa,
 2. Zdatny do Górnictwa,
 3. Zdatny do spekulacji.

B. Płodów.

- a. Przedmiot główny.
 1. Wyrobiony mechanicznie,
 2. Wyrobiony chemicznie,
 3. Stosunki transportu.
- b. Przedmioty uboczne.
 1. Zwierzęta,
 2. Rośliny,
 3. Rzeczy kopalne.

II. CAŁKOWITE OCENIENIE.

A. Znaiomość źródeł.

- a. Przychodu.
 1. Z przedmiotu głównego,
 2. Z przedmiotów ubocznych,
 3. Z przedmiotów ogólnych.
- b. Rozchodu.
 1. Na przedmiot główny,
 2. Na przedmioty uboczne,
 3. Na przedmioty ogólne.

B. Sposoby obrachowania.

AA. W lasach doskonałych.

a. w ograniczonym posiadaniu
będących.

1. Teorya,
2. Praktyka.

b. w nieograniczonym posia-
daniu.

1. Teorya,
2. Praktyka.

BB. W lasach niedoskonałych.

a. w ograniczonym posiadaniu.

1. Teorya,
2. Praktyka.

b. w nieograniczonym posia-
daniu.

1. Teorya,
 2. Praktyka.
-